

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/
DUS-II.070.37.2026

Pan
Tomasz Ślusarczyk
Prezes Kasy
Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Pani
Olga Bułhak
Dyrektor
Zakładu Emerytalno-Rentowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Pan
Krzysztof Kosiński
Dyrektor
Departamentu Spraw Socjalnych
Ministerstwa Obrony Narodowej

Pan
płk Szymon Zandrowicz
Dyrektor
Biura Emerytalnego Służby Więziennej

Szanowni Państwo,

w związku z zapadłymi w ostatnim czasie orzeczeniami oraz stanowiącymi ich konsekwencję zmianami legislacyjnymi – w zakresie transkrypcji zagranicznych aktów małżeństwa osób tej samej płci – przedstawiam stanowisko Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jako ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, dotyczące dostępu do świadczeń dla małżonków, wdów i wdowców dla par jedno płciowych, które zawarły związki małżeńskie za granicą i dokonały transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa w polskim urzędzie stanu cywilnego.

W dniu 22 maja br. Minister Cyfryzacji oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji podpisali rozporządzenie określające nowe wzory aktów małżeństwa¹. Umożliwi to Urzędom Stanu Cywilnego w całej Polsce transkrypcję zagranicznych aktów małżeństw jedno płciowych, co stanowi

¹ rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 22 maja 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 667)

przełomową odpowiedź na wieloletnie trudności prawne i praktyczne, z jakimi mierzyły się obywatelki i obywatele oraz urzędy.

Rozporządzenie to, jako pierwsze w historii polskiej administracji, umożliwi jednolitą transkrypcję bez konieczności rejestrowania danych osób niezgodnie z ich płcią. Państwo ma bowiem obowiązek traktować wszystkich obywateli z poszanowaniem ich godności.

W wyniku transkrypcji zagraniczny akt stanu cywilnego uzyskuje w Polsce status równoważny z polskim aktem i korzysta z mocy dokumentu urzędowego, co zostaje następnie potwierdzone wystawionym wnioskodawcy odpisem zupełnym aktu stanu cywilnego (obligatoryjnie). Oznacza to, że transkrypcja aktów małżeństwa par tej samej płci, które legalnie zawarły związek małżeński w innym kraju członkowskim UE, będzie wpływać na możliwość uzyskania prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego w Polsce, których przyznanie powiązane jest ze statusem współmałżonka (wdowy, wdowca)

Powyższa zmiana stanowi następstwo wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie C-713/23, w którym Trybunał orzekł, że jeśli obywatele UE tej samej płci zawarli związek małżeński w państwie, w którym mieli zagwarantowane prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, to inne państwo członkowskie jest zobowiązane taki związek uznać. Jak wynika z wyroku, na państwie członkowskim pochodzenia spoczywa obowiązek uznania małżeństwa obywateli UE tej samej płci zawartego w przyjmującym państwie członkowskim w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania się i pobytu, po to, aby umożliwić im powrót do państwa członkowskiego, którego są obywatelami, i kontynuowanie w nim życia rodzinnego z jednoczesnym korzystaniem ze stanu małżeńskiego ustanowionego zgodnie z prawem w przyjmującym państwie członkowskim.

W następstwie powyższego orzeczenia Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 marca 2026 r. sygn. akt II OSK 216/21 stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, że transkrypcja aktu małżeństwa osób tej samej płci stanowi zagrożenie dla podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Nie narusza ona tożsamości narodowej ani krajowej autonomii regulacyjnej w dziedzinie prawa rodzinnego. Na gruncie tego orzeczenia ukształtowała się jednolita linia orzecnicza sądów administracyjnych.

Pragnę równocześnie poinformować, że skierowałem wystąpienie do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując w nim, że transkrypcja aktów małżeństwa par tej samej płci, które legalnie zawarły

związek małżeński w innym kraju członkowskim UE, będzie wpływać na możliwość uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych w Polsce, których przyznanie powiązane jest ze statusem współmałżonka. Zaznaczyłem, że z tych powodów Zakład Ubezpieczeń Społecznych we wskazanym zakresie powinien dostosować praktykę stosowania przepisów prawa, w tym w szczególności przez przyznawanie w odpowiednich przypadkach świadczeń takich jak zasiłek opiekuńczy, renta rodzinna czy zasiłek pogrzebowy.

W następstwie mojego wystąpienia Zakład na swojej stronie internetowej zamieścił komunikat, w którym poinformował, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany do uznawania odpisów aktów małżeństwa, sporządzonych przez polskie urzędy stanu cywilnego. Z komunikatu wynika również, że od momentu uzyskania dokumentów z Urzędu Stanu Cywilnego, wskazani małżonkowie tej samej płci będą we wszystkich postępowaniach toczących się przed Zakładem traktowani na równi z innymi małżeństwami zawartymi w Polsce i potwierdzonymi przez właściwy Urząd Stanu Cywilnego.

Oznacza to, że osoby tej samej płci, które zawarły związek małżeński za granicą, i dokonały transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa w polskim urzędzie stanu cywilnego, mają prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych na równi z małżonkami, wdowami i wdowcami osób płci przeciwnej.

Należy podkreślić, że rozwiązanie to znajduje również swoje zakotwiczenie w przepisach Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, ponieważ gwarantuje ona prawa do zabezpieczenia społecznego w związku z przemieszczaniem się. Przepis art. 34 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, że każdy, kto zamieszkuje i przemieszcza się legalnie w granicach Unii, ma prawo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz do usług społecznych zgodnie z prawem Unii i prawami krajowymi. Obejmuje to prawo do ochrony w przypadku macierzyństwa, choroby, wypadków przy pracy, starości lub utraty zatrudnienia.

Mając na względzie przywołane orzecznictwo, art. 34 ust. 2 Karty praw podstawowych UE oraz rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 22 maja 2026 r., zwracam się z prośbą o zapewnienie – w zakresie Państwa właściwości – pełnego dostępu do świadczeń dla małżonków, wdów i wdowców małżonkom tej samej płci, którzy transkrybowali zagraniczny akt małżeństwa w polskim urzędzie stanu cywilnego. Z uwagi bowiem na

brzmienie art. 32 ust. 1 Konstytucji² istotne jest zagwarantowanie jednolitej wykładni przepisów prawa w obszarze zabezpieczenia społecznego, niezależnie od organu przyznającego świadczenia.

Jednocześnie w przypadku powstania po Państwa stronie jakichkolwiek wątpliwości w tej materii, deklaruję gotowość pomocy i wsparcia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

² Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.